

Стан Редакције и Админ.
www.pkoesajka.ul. бр. 22.Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.Чепљакена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАДПретплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
шест месеци . . . 6.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.—
шест месеци . . . 15.—
три месеца . . . 7.50

СТРАЖА

СЛОВОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВ. 1092

Излази сваки дан у 6 ч пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Глад у Немачкој

Глад је народ тражи да се прешаке са ратом. — Демонстрације против Хабсбурговаца.

БУКУРЕШТ, 26. јануара.

У овдашњим дипломатским круговима говори се о глади која је наступила у Немачкој. Један члан букурешког дипломатског тела, који је пре неколико дана дошао из Немачке оцртао је овако пред једним румунским државником стање, које влада у Немачкој: Оскудица у животним намирницама осећа се већ три месеца, али је влада увек до сада успела да са стране увезе потребну количину жита.

Међутим, од како је Енглеска загосподарила морем Немачка нема одакле да увози и глад је већ закуцала на њена врата и гладан народ тражи да се стане са неравном борбом из које ће изићи и десетковани и економски сатрвени.

Народ за ову несрећу оптужује јавно Аустрију и Хабсбурговце и на рођен дан царев ја сам био сведок бурних демонстрација против Аустрије. Пред царским двором народ је викао: Доле рат, доле Аустрија. Нека су проклети Хабсбурговци, који нас у рат уведоше!

Србија као Пијемонт и Аустрија

Данас се Србија несумњивим и јасним знацима обележила као Пијемонт целог српског, па и југословенског народа. То се све више и више опажа. Улога о којој је целоједно стоеће сањало, почела се са успехом и сјајно одигравати.

То није једна проста и беззначајна случајност да Србија која је никла у шумадијским шумама и брдима преузима једну тешку, деликатну и рисканту улогу и функцију: да реализује потпуно и дефинитивно ослобођење и уједињење српског, па у даљој лигији, и целог југословенског народа.

Још, у првом устанку, под војством Карађорђем, Србија је снажно и очевидно показивала своје тенденције, своју намеру и жељу да постепено мало по мало, групише и уједини разбацане и перобољене српске покрајине у једну јаку и неразвојну целину. Још Карађорђе, дигавши устанак у Шумадији, покушавао је и показивао воју да пренесе акцију и у западном и јужном правцу, да јој захвати што је могуће више терена, или недовољна и мала снага устаника и упорна жилавост турска нису давали могућности да се то освари. Устаници, наишавши на немогући

ност ширега развијања акције и задобијања терена, задовољили су се и са скромнијим успехима и почели су енергично и интензивно да организују и оно мало парче задобијене земље, али баш у току организовања били су ометени и сви раније постигнути резултати изгубљени су и упропашћени под навалом и снажним нападајем турске сile. Србија је опет постала роб. Али је то било само кратког века. Ово што Карађорђе и српски јунаци јунаштвом и саможртвовањем нису успели да одбране и одрже, то је Милош својом дипломатском вештином и окретношћу успео поново да створи. Добили смо неку врсту аутономије, неке привилегије и права.

Затим долази једна периода

дугога и напорнога рада на осигурању и консолидовању задобијених резултата и стечених привилегија. Наша држава, и ако још примитивна, води једну по карактеру оријенталску, али ипак корисну и разумну, како спољну тако и унутрашњу политику. Радње те политике дају позитивне и видне резултате. Србија, и ако често спотичући се и изложући опасности своју будућност, па чак и свој опстанак, успела је напослетку да се одржи и створи и обезбеди себи један специјалан и прилично солидан положај на Балкану. Она је уједно центар око кога се окрећу све политичке радње на Балкану, она постаје тежиште целокупне политичке ситуације на Близком Истоку. То је нарочито било и оправдало се за време

наше аустрофилске политике, док смо пловили у аустријским водама, када је Аустрија доводила к нама своје врло способне дипломате да би била у стању и могућности да држи све конце своје веома сложене и скривене политике. И утицај аустријске дипломатије развијао се само у том правцу а нашу пажњу скрене са њој неповољног на њој равнодушан терен, у колико јој је могао и морао по сили околности бити равнодуша. Она је развијала свој рад у правцу да нас одржава у заслепљености и кратковидости, да не гледамо тамо где су нас дужности и интереси упућивали. Рачунајући нас увек у сферу својих користи и интереса, она је удешавала да се све ради у духу њених жеља и планова. У томе је пак при-

лично и успевала. И тако то бож помажући нас, она нас је упропаштавала. Све оно што јој је било у вољи и у користи, кварила је, а све што још није било у вољи и што није било у складу са подударности са њеним интересима, нападала је. Наше и иначе честе и оште размирице потпиривала је још јаче. И на тај начин старала се да нас онеспособи и дисквалификује за какав озбиљан и плодан рад.

Ну поред свег тог ометања и навођења на рђав и несигуран пут, наша је земља, вођена Провићењем и јаким и здравим националним инститом, успевала да изиђе на прави пут и да дела у једном позитивном правцу. Она је увек и у опијености и у замагљености свести водиларачна о својим битним националним интересима, и није свеј племенити и свети задатак за немаривала. Она је споро али поуздано корачала на путу остварења својих националних идеала.

Наша полиција

— Велики указ о разместају полициским чиновницима. —

Престолонаследник Александар потписао је указ којим се постављају:

За инспектора прве класе Министар Унутрашњих Дела са седиштем у Скопљу, Михаила Цервића, инспектора Министар Унутрашњих Дела, са седиштем у Митровици.

За инспектора прве класе Министар Унутрашњих Дела са седиштем у Митровици, Косту Ј. Јаковића, инспектора Министарства Унутрашњих Дела, са седиштем у Скопљу.

За начелника треће класе округа битољског Милорада К. Јовановића, начелника округа пријепољског.

За начелника треће класе округа брегалничког Ранчад Трифуновића, начелника округа скопског.

За начелника треће класе округа скопског Марка Новаковића, начелника округа битољског.

За начелника треће класе округа пријепољског Љубисава Т. Григорића, начелника округа брегалничког.

За полициског писара прве класе начелства округа вазјевског Василија Ђанића, полицијског писара среза парничког.

За полициског писара друге класе среза крагујевачког Владимира П. Костића, полицијског писара среза Јубаћког.

За полициског писара друге класе среза поцерског Михаила Алексића, полицијског писара среза јасеничког, округа крагујевачког.

За полициског писара друге класе среза азбуковачког Душана Берића, полицијског писара среза јадранског.

За полициског писара друге класе среза охридског Миладина Петровића, почињи

ског писара начелства округа битољског.

За полициског писара треће класе начелства округа битољског Самија Миловановића, полицијског писара среза горњо-полошког.

За полициског писара треће класе начелства округа кумановског Лазара Вељковића, полицијског писара среза Јаваничког.

За полициског писара треће класе среза охридског Тому Ђорђевића, полицијског писара среза горског.

За полициског писара треће класе среза горњо-полошког Милорада Костића, полицијског писара среза охридског, и

за полициског писара треће класе среза овче-пољског Љубомира Шарбајића полицијског писара среза охридског.

вљава да се писма по неколико дана не разносе, већ затурају и мувaju по којекаквим поштовима у пошти — и самим тим доводи свет до немира и очајања.

Сваки час се још дешава да станица остане без марака и карата, те се на тај начин држава штети, а публика малтретира.

Уз то се жале на крајње неваспитање и силецилук управника који се као какав пустахија и кабадашија издире публику, па богме и псује, — и чак се једном приликом није устрчавао публиком, чоловицима и служитељима да псује једном свом млађем чиновнику оца, матер, сестру, све, па и самог министра који га је поставио, зашта је дотични чиновник био принуђен да се жали министарству, о чему постоје и два акта у поштанском одељењу министарства.

И као беспослен и низак човек, управник седи и пише панфлете и денунцира поједине честите грађане о чему такође постоје докази на суду, где је он сам морао да призна да се бави тим неваљалим и посл дњим послом.

И поред свих тих очевидних крвица и модалних и службених дисквалификација, управник и даље седи на положају и продужава започети хаос и анархију у пошти.

Која ли га то невидљива рука штити и чува? Баш би да знамо! Знамо само толико да се често упућују јаја и пилићи на адресу једног господина који га вероватно и чува.

Има ли у овој земљи закона и правде да би се тај свет у Прокупљу заштитио? За што он гине и пролива своју крв? Да наје за овакве тапове?

На г. Министру је да све ово испита и управника уклони из државне службе.

Шта сам доживео?

Гледао сам својим очима муке и патње једног нашег ратника који у мукама од тешких болова узвикује „шта сам доживео“. Пријем њему ближе и видим где лежи пред

жељ, станицом на цичи и зими онеспособљен у обе ноге го и бос. Поред њега седела је мајка његова која плачући скрида са себе хаљину да своме несрћем сину увије ноге које се беху од мрза укочиле.

Жалосно је било погледати овога младића како се мучи неспособан да се ма куд покрене Измразао и пропао улућен је у Лесковачку болницу на лечење тамо је нашао и своју матер где се погугла по свету јер је и она сзоју кућу у Београду морала напустити и бегати у унутрашњост. Пробавио је неко време у болници али која фајд, лекова вели нема а послуга никаква, собе хладне од зиме да се помрзимо. Ако купимо дрва за наше паре тако ће мо се и огрејати. Мајка му кроз плач говори: „шест месеци господине како сам кућу напустила, д имам новаца неби их жалила сама мого сина да излечим кад већ о њему нико неће да виражунали али ја паре немам, болница га пустила на бегање голог и босог, морам своје хаљине да скидам са себе да га увијем докле га одведем кући у Београд.“

Путовали су из Лесковаца до Паланке два дава, потуцали се из вагона у вагон и у Паланци их скину да чекају први воз који буде напуштао.

Дошао је и први воз путнички у коме сам и ја путовај, истине препун путника али за једног српског ратника мого је се наћи места али се пажи хтело. Мајка оболелог војника обраћа се жељанов који беше дежуран за мето у возу но он нехте да је чује, већ јој рече да чека санитетски воз. Ама господине он је болестан вели сирота жена. Па шта да вам радим — одговара чиновник. Па кад ће доћи санитет воз? Чекајте па кад дође, вели чиновник. Зама беше ока не да отворити а јада болесник држе од виме на пољу, матиму се збунила ни сама незна шта да ради док најзад се реши да умоли возовођу да их прими у фургон.

ФЕЉТОН

БЛЕДА ГОСПОЂА

Бледих, упалих образа, очију од суза сјајних; бледа као мртвац, без капи ирвина на лицу, које некада беше ружава, корача жена у црниви.

Бледа лица сада, а некада је толико њих у њи са дивљем упирало очи своје да се нагледа оних лепих образа, карминисаних усана ива, којих провиривала два нива бисерних зуба.

Све је то било код ње, све је то она имала.

А сада?

Сада се све то налази у грбу. Све је то сахрањено.

Руменило образа замењено је мртвачким бледилом. Карминасте усне, као омо што хришћанске светитеље збрише Турци са видова цркве

них тако и њих збриса удес. И оно лице у које је сваки упирао очи и наслажавао се лепотом поета сасвим друго.

Л по је остало и даље. Али она лепота беше замењена другом.

Збацила је са се, оно је но дивно одело, одело које је чинило још лепшом, још захочнијом. Одело које је подсећиваше на радост на ужијање. Збацила је свилену блузу са кратким извеженим рукавима. Збацила је блузу „деколте“ која откриваше ах, она снежна прса, на којима се налази на десној страни младеж. Ах! све је то она забацила, оставила у орман, њега закључала и кључ закопала у земљу.

И место тога одела, ставља је на себе црну. Ах!

Некадашња Мица!

Мица коју је сваки сматрао за мајсрећнију. Којој је сваки

завидео, коју је сваки жељео видети.

Мица, на чају су свадбу долазили толико њих само да уживију у њеној радости, само да је виде радосну, да је виде лепу, дивну у радости.

Ах!

Мица, која га је толико волела, која је само за њу знала, чији је куцањ срца само за њу вредео.

Она беше поред ње. Ах, њен. Да ли је ко срећнији од ње. Ах! Ола је била најсрећнија. И она је уживала. Уживала је рај.

Залога њихове превелике љубави био је малишан плавих очију, злаћане косе.

Радости ће било краја. Он њен, она његова а оно њихово.

Они су уживали.

Застава се залепрша. Рат.

Звона забрујаше. Свештеници управљају своје погледе горе призывају Бога у помоћ.

У вароши завлада мека чудновата хармонија.

Мајка љуби свога сина, а сузе јој теку низ образе.

Муж се раздваја од своје жене и чита чод заставу.

Мица љуби свога драгог и милог Драгутина, пртиште јаче свога малишана на груди, а сузе јој капају низ још руке жеље образе.

И они се раздвојише.

Застава седмог пеш-дијског пукове се залепрша.

Он беше код своје чете.

— Наша потиснули Турке, наши прешли на турску територију, наши и пред Кумановом, чују се разни гласови. Затим славна кумановска победа.

Наши весели. Већ све друк-

чије но у почетку. Све весеље. Сваки гледа напредак наше војске.

Мица страхује.

Њен Драгутин је тамо.

— Ах Боже! И пртиште јаче свога малишана збуркане груди. Само се врати је и здрав, Ах, само да се врати па ма одмак заједно умрли.

И она се молише Богу за њеног милог Драгутина.

Целог дана беше његова сликка у њемој руци и једнако спушташе своје вреле уши на њу.

Она је молила Бога да га чува, да га штити, да врати кућу, да га врати бој у загрљај.

Ах, она је једнако мислила на ње. Њен сан беше он. Њене очи гледају њега, њене уши слушају његов глас.

Он беше њој у свести.

Једног дана закуца неко на

Ваљда је то била пукова слу чајност да буде возовођа тога ваза Андра Јовановић човек неоспорно поштен и честит коме нема равна на железници у возном особљу. Поимајући своју дужност као Србин он је примио овога болесника са матером у фургон иначе какве су засаде остале возовође то нико не би хтео да чује.

Довезао се је до Топчидера како тако, истива сав је по модрио од зиме али тек боље но да је остао да се мрзне да чека други воз који можда неби дошао целог дана, али ме чуди да је управник болнице могао пустити болесног војника кући на боловање и то потпуно босог.

Што се пак овако поступа са болесним и рањеним војницима на прузи то нам није првина само незнам да ли ће овоме да се стане на пут кад год. Нису наши ратници за служили да се овако поступа са њима кад треба да се потоци кови проливају за спас отаџбине онда се све ослања на војску а када треба да се окрећу од њих главе и нико неће да има види, но ваљда ће имати кога да ово види и чује.

Војник се зове Јован Стојковић из Београда, обвезник у IV прекобројном пуку.

Ж. М.

Дневне вести

Панзионисани

На предлог нашега Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Нашег Министарског Савета, решили смо и решавамо:

Драгомир В. Муњић, на челик треће класе среза ка чничког, — на основу § 70 закона о чиновницима грађанској реда стављен је у стање покоја с пензијом, која му време годинама службе припада.

Општинска седница

Јуче после подне одржана је важна општинска седница. На седници је решавано о

врата. Мица скочи, отвори врата. На басам цима стајаше разносач депеша са депешом у руци.

Мица скочи од радости.

Но хладио ја разносачева потсети је на нешто страшио.

Она разви депешу. Но, тек што је разви она крикну и паде у несвест.

— Драгутин је погинуо, ја сам га сахранио, писаše у депеши.

* * *

Бледих упалих образа, очију од сува сјајних, бледа као мртвац, без ками крви на лицу које некада беше рукиравно корача жена сва у црнини. Корача смело као каква игуманија, са очима обреним к земљи, вазда замишљена, корача тихо, као да је он, за сао па се боји да га не пробуди.

За њом иде девојка и носи корпу.

важним питањима који са тачу Београда.

Отишген

Драгољуб В. Поповић, по линијски писар треће класе

срза овчи-пољског, — на основу § 76 закона о чиновницима грађанској реда отпущен је из државне службе.

Дневник једног артиљерца

из СРПСКО-АУСТРИЈСКОГ РАТА

— Видов-дан. — Судбоносан дан по Српство. —

У Неготин смо стигли у 8 и по часова увече. Кафане пуне, приватни станови тако исто, и ми ништа друго не остале сем да идем на жеlezничкој станици или да спавам под ведрим небом, што се мени никако није свидело, те стога изаберем оно прво и брзо се створих већ на жел. станицу. Ту зауземем најбољи и најчистији хотел — источни вагон бр. 1035 те у њему слатко проспавах целу ноћ. Спавао сам тако лепо да ме у јутру ништа није болело сем леђа, левог и десног кука и вратник жила.

15 VII у 8 часова из јутра пошао сам возом из Неготина преко Зајечара и Параћина за Ниш.

Цавас је Аустрија објавила рат Србији.

16 VII око подне стиго сам у Ниш.

17 VII јавио сам се команди и распоређен сам за водника у профјант колони.

18 VII примио сам дужност и отмак отпочео рад око уређења мојег дела колоне и расређивању кола која ће заштитити бити употребљена. Око подне сам већ био готов са распоредом и изађох мало у кругу касарнском где се нађох са поручником г. Данијлом Јаковљевићем; од њега дознах да 10-га хауб. батерија, која за време мира и не постоји, оскудева у нишанцијама и да их просто не зна од кад узети. По растанку са овим, ја се упутим право командиру 10 бат. да му се понудим за нишанцију. Овај то једва дочека, па одма написа рапорт команданту и ми је да ми одобри превод из колоне у батерију, шта командант одма учини. По под-

не ја пређох у батерији где одмах примих I хаубицу га руковање.

19 20-VII радало је се по лако око уређивања батерије и није се никако журило са мобилизацијом, и ако непријатељ бомбардује у великој Београд и друге вароши дуж Саве и Дунава. Нека га, нека се издува мало.

21-VII данас сви листови доносе уважредним издањима: да је Немачка објавила рат Русији а Француска Немачкој.

Ја гледам врло оптимистички на исход овога рата, премда се многи боје бразе мобилизације немачке војске.

22 VII мобилизација у нашем пуку приводи се крају. Батерије су потпуно спремне за полазак — 7-ма је већ от путовала за Београд.

23-VII добили смо наређење за покрет. И ако је све било спремно; топови подмазани, ратна спрема спакована мунција наговарена и т. д. ипак је се осећала потреба да се нешто ради. Нека невидљива сила једнак јас је гонила да будемо код топова и да радимо нешто и ако нема шта. У 4 часова по под. запретом у име Бога и до ђосмо на жеlezничку станицу где смо се укрцали на воз и пошли за Младеновац.

24-VII преданили смо у Младеновац а увече се опет укрцали и продужили за Ваљево.

25-VII у 8 часова ујутру стигосмо у Ваљево, и одма се улогорисмо изван вароши. Овде је свет врло радознао да види хаубице, не знам како кад, али се баш интересују за њих, једнако долазе групе грађана обожега пола те гледају и распитују о овом за њих чудоматом оружју. О

билазе око хаубица и са чуђењем посматрају уметничку израду, благосиљају шајдерову фабрику и са неким поштовањем изговарају реч Француска. Уморан од пута, ја је у ћох у шатор да се одморим.

Ко је види осврне се за њом и са саучешћем изговари: „Јадна жено“.

Сла корача тихо ка гробљу. Чим крохи ногом на гробљанско земљиште, одмах дне очи и гођа на камен под којим се најави њен Драгутин.

Ох како му завиди!

Њене нежне руке обучене у црнини обухватају хладни камен. Њене вреле усне падну на ња а сузе га квасе.

И тако би стајала дуго, дуго, занешена да је глас њене скушкиње не пробуди.

— Госпођо, време је да и демо, смрк-ва се.

И она се с болом тихе, пољуби га посмртни пут, и изађе из гробља, осврнући се на хладни камен.

У Женеви у Швајцарској установљена је међународна информациона агенција за ратне заробљенике и интернирање лица. Адреса је ове агенције: Agence internationale de renseignement pour les prisonniers de guerre et les internees. Genève. (Swiss). На основу тач. 4 чл. 11 опште поштанске конвенције, кореспонденција заробљеника или интернираних лица предата пошти непосредно или преко поште штајних бироа, озабођена је са поштанске поштанских такса.

Бомбе у Пожаревцу

— Аустријанци бацају бомбе са аероплана —

НИШ, 26. јануара

На дан 24. ов. м. цело после подне летели су аустријски аероплани над Пожаревцем и са њих су бацане бомбе. У вароши су пале 6 а ван вароши 3. Једно дете је повређено, иначе других жртава нема, као ни веће штете. При мећено је, да су са аероплана бацани и неки други предмети.

Последње вести

Са руског фронта

ПЕТРОГРАД, 25 јан. — Главни генералштаб саопштава: Наше су трупе у источној Пруској у долини Шешупа одбили напад непријатеља, који је добио иојачања. — На десној обали Висле водиле су се на пространом фронту чарке повељне по нас. Козаци су код села Надраона напали један непријатељски ескадрон кога је потпомагала пешадија, заробивши 20 кусара и запленивши комо. Наши су козаци у 3 часа изјутра истерали Немце ју, шем на бајонет из села Подљесе и Гронди Стара, запленивши од непријатеља оружје и муницију. — Дошло је судара знатних снага на путу из Серпецца за Ремет, где смо извршили успешна ноћни напад у области села Оршуљева. На левој обали Висле, на Бзури и Равки честавила се 23 јануара артиљериска борба али непријатељ није предузимао никакву живљу акцију. У области села Комјона предузели смо офанзиву и мало смо напредовали и горе упорног непријатељевог отпора. Наша је артиљерија успешио бомбардовала немачку колону, која се кретала из Земљарија ка Болимову. Пешадија се дала у бегствс а артиљерија је непријатељ оставио на путу.

у Карпатима

ПЕТРОГРАД, 25 јан — У Карпатима су се водиле борбе на целом фронту, где су трупе сломиле непријатељев отпор на трима утврђеним положајима код Мезелборча и Гониле непријатеља неколико км. Том су приликом заплениле два топа, пет миграљева и заробиле команданта 3 конведског пука, 47 официра и 2516 војника. Северно од Кланца Ујака, код Лутовиска натерали смо непријатеља на повлачење. Наше трупе изјутра заплениле су три миграљева и заробиле много војника.

Одбили смо 23. јануара напад непријатеља који је био прешао кланце Путколка и Бескида се великим губитцима по непријатеља, који је био приморан да се нагло повуче. На путевима за Надворну и у Буковини наше су се трупе задржавајући офанзиву противничких снага на планинским тешко приступачним положајима постепено повукле.

Билински пас

БЕЧ, 25. јануара. — Званично јављају да је заједнички министар финансија Билински стављен у пензију. Његов је наследник г. Корбер б. пред. мин.

Жез Вид

ПЕТОГРАД, 26. јануара. — Дански жез Вид налази се међу немачким официрима који се боре на Карпатима. — Г. Барк руски министар финансија стигао је у Лондон.

Француска офахзиба

ПАРИЗ, 24. јануара. — Код Нотр Дам де Лорета се покушали да учине испад из својих ровова или касу успела и оставали су на терену око 50 лешева. Од Араса до Ренса било је артиљериске борбе. Неколико немачких топова оштепено је. Североисточно од Сома је Пи-а озорили смо један батом. Начег новог у промену у Перт Масин. Супротно немачким тврђењима није са око никаквог напада од стране Француза у Аргони и Вевру.

Дарданели

АТИНА, 26. јануара. — Јављају из Миталеве, да ће савезници покушати да прору кроз Дарданеле јединим комбинованим нападом преко копна. Многобројни транспортни бродови пуни војника налазе се на уласку у мореуз.

